

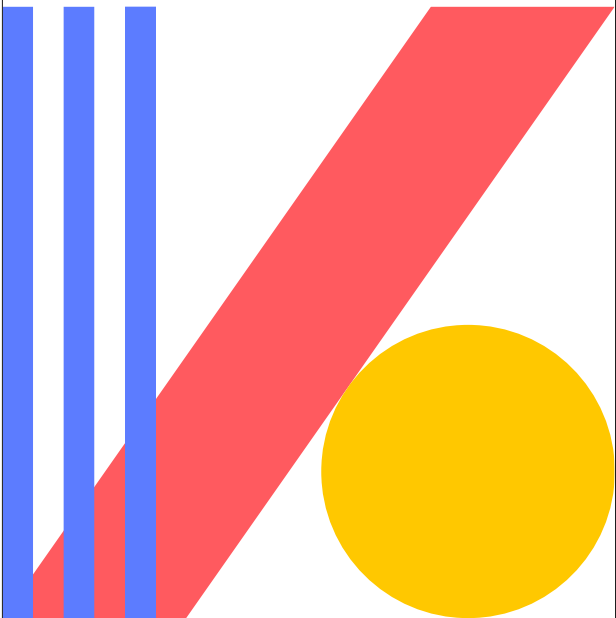
Kommunernes
Udviklingscenter

KOMPONENT™

Afrapportering

Analyse af specialundervisning og inklusion

Vordingborg Kommune
Maj, 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning.....	slide 3
2.	Vision og strategi.....	slide 10
3.	Arbejdet med inklusion i almen.....	slide 14
4.	Visitationen.....	slide 26
5.	Tilbudsviften på specialundervisningsområdet.....	slide 33
6.	Arbejdet med barnet i det specialiserede tilbud.....	slide 39

1. INDLEDNING

BAGGRUND OG FORMÅL

Baggrunden for denne analyse er, at Vordingborg Kommune ønsker at analysere og styrke kommunens kvalitet og styring på specialundervisningsområdet og de inkluderende fællesskaber, herunder styrke implementeringen af strategien og visionen for området.

Vordingborg Kommune udtrykker, at kvaliteten af det almene skolevæsen udgør en brændende platform. Derfor er det et væsentligt spørgsmål, hvordan det almene skolevæsen kan styrkes. Denne analyse undersøger, om kvaliteten af tilbud til børn med særlige behov i det almene skolevæsen kan styrkes enten i alment skole eller i et mere specialiseret tilbud. Herved belyser analysen dele af – men ikke hele – problemstillingen, omkring kvaliteten af det almene skoletilbud i Vordingborg Kommune.

Kvaliteten i specialtilbud skal ligeledes i fokus. Der er behov for at udvikle på de specialiserede tilbud i Vordingborg Kommune (både på skolerne og Kalvehave*), således at de i højere grad matcher børnenes forskellige behov og udfordringer og skaber bedre resultater for børnene.

Børnesynet, og hvordan der bliver talt om børn med særlige behov, er også noget, der optager Vordingborg Kommune. Der skal fortsat arbejdes med de inkluderende indsatser på skolerne, så det i højere grad gennemsyrrer praksis, at man arbejder for, at flest mulige børn kan have deres dagligdag tæt på almenmiljøet med høj trivsel og læring.

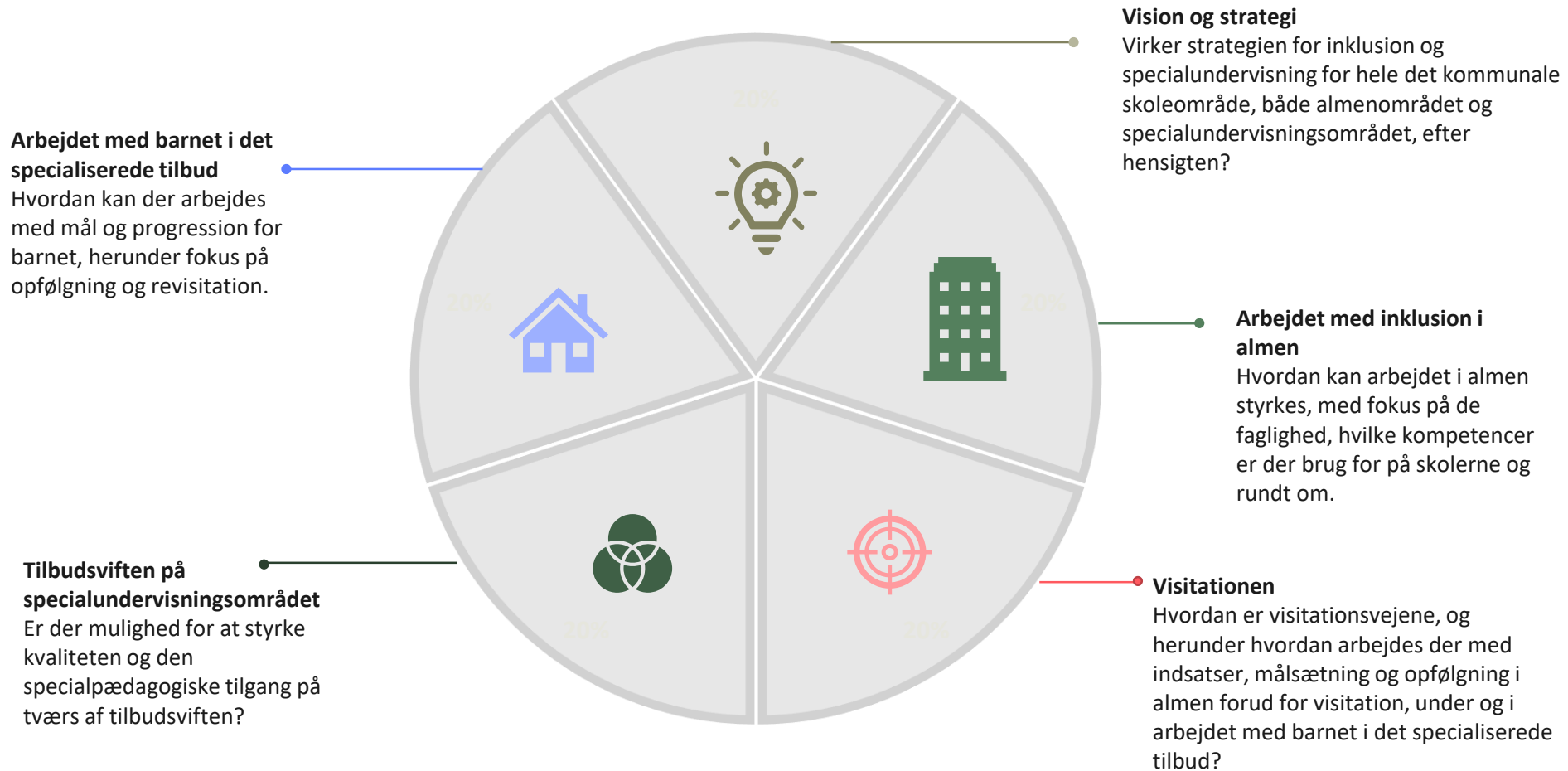
Komponent har bistået Vordingborg Kommune med en grundig analyse af ovenstående og resultaterne heraf præsenteres i denne rapport.

** Når denne rapport omtaler "Kalvehave" menes specialundervisningstilbuddet på Kalvehave Skole og Børnehus .*

ANALYSETEMAER

Analysen er struktureret ud fra de analysetemaer, som er vist figuren og hver lagkage har sit eget kapitel i rapporten

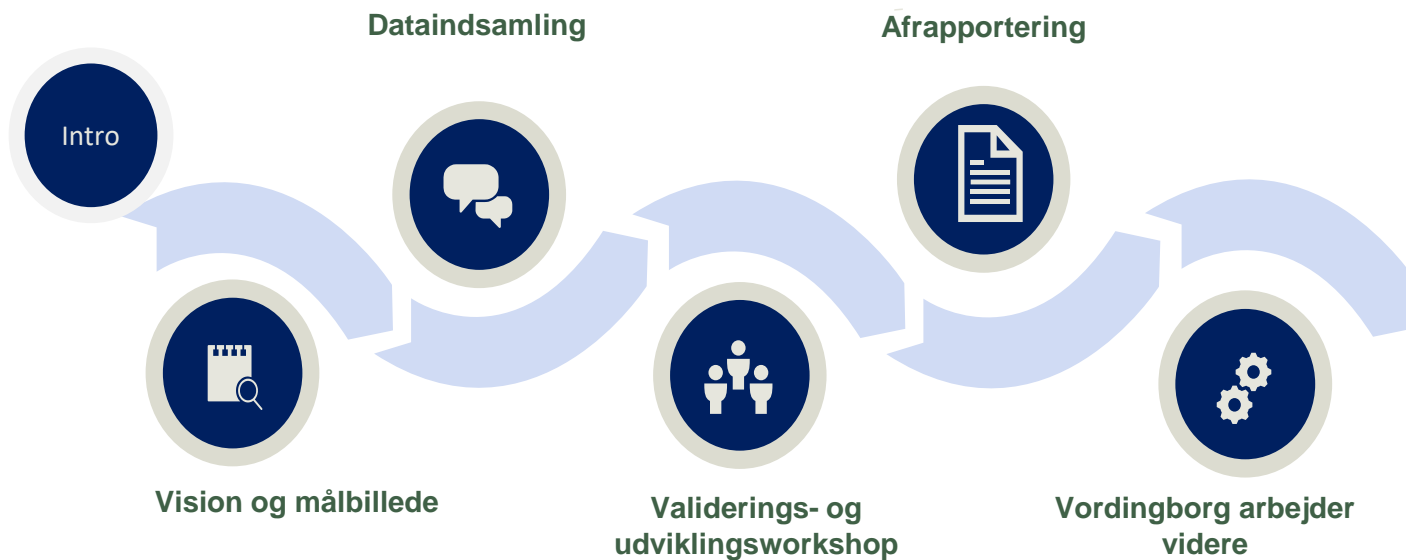

SÅDAN ER ANALYSEN GENNEMFØRT

Projektet er gennemført med tæt inddragelse af ledere og medarbejdere i Vordingborg Kommune. Den metodiske tilgang i processen har været med til at skabe mest mulig tværgående dialog undervejs med fokus på fælles udfordringer og udvikling.

Komponent har arbejdet faciliterende og udfordret udsagn og praksis undervejs. Komponent er blevet mødt med et højt engagement, motivation, åbenhed og forandringsparathed fra alle deltagende ledere og medarbejdere.

PROJEKTETS DATAGRUNDLAG OG EMPIRI

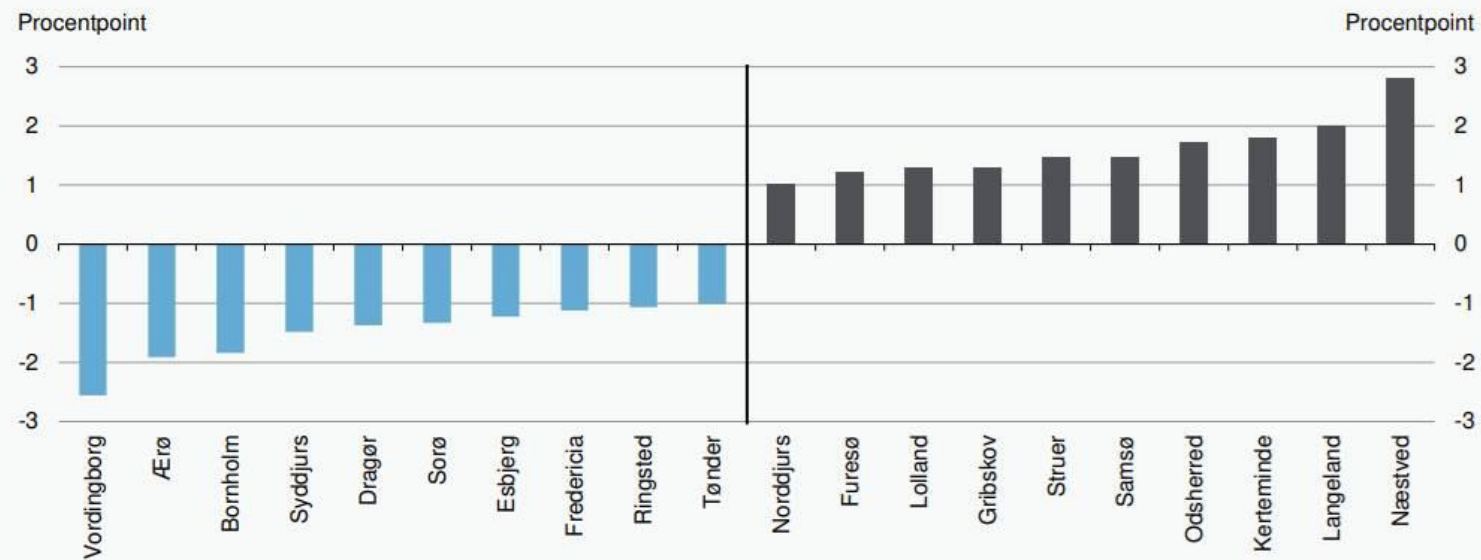
- **Dokumentanalyse** ved gennemgang af skriftligt materiale fra kommunen i form af beskrivelser af inklusionstiltag, visitationsprocesser, beskrivelser af tilbudsviften, arbejds gange, organisationsstruktur mv.
- **Visionsworkshop** med alle relevante deltagere i analysen.
- **Sagsgennemgang af 10 visitationssager** med fokus på inklusionsarbejdet i almen, visitationspraksis og arbejdet i specialtilbud
- **Observationer** i form af deltagelse ved et forvisitationsmøde på en skole og et centralt visitationsmøde.
- **17 fokusgruppeinterviews** med direktør, chefer, ledere, medarbejdere, elever og forældre med fokus på analysernes temaer.
- **Vignetundersøgelse** på alment skolerne for at afdække forskellige tilgange til elever med behov for støtte.
- **Valideringsworkshops** med validering og nuancering af indtryk og foreløbige vurderinger fra Komponentets side – her har Komponent præsenteret indtryk og foreløbige vurderinger og faciliteret en drøftelse med medarbejdere og ledere.
- **Udviklingsworkshop** med fokus på identificering af udviklingspunkter på udvalgte temaer.

KONTEKST FOR ANALYSEN: SEGREGERINGSGRAD

Den aktuelle segregeringsgrad kan have en væsentlig betydning for, hvordan arbejdet med kvalitet i tilbuddene mest hensigtsmæssigt gribes an. Vordingborg Kommune har oplyst, at man oplever at have en lav grad af segregering fra almenskolerne. Dette bekræftes af en analyse foretaget af Indenrigsministeriet i 2020. Denne viser, at Vordingborg Kommune har landets laveste segregeringsprocent i forhold til det, der kan forventes, når der tages højde for kommunernes forskellige socio-økonomiske situationer. Grafen nedenfor viser de ti kommuner med hhv. lavest og højst segregeringsprocent i forhold til det forventede.

Figur 4.9

De ti kommuner med hhv. lavest og højst segregeringsprocent ift. forventet, 2019/2020

KONTEKST FOR ANALYSEN: BØRN OG UNGE MED KONTAKT TIL PSYKIATRIEN

En analyse fra indenrigsministeriet viser, at i Vordingborg Kommune er antal børn og unge med kontakt til psykiatrien pr. 1.000 0-17-årige fordelt i 2018 på 26,3. Det er en stigning på **112,5%** siden 2008.

På landsplan er den tilsvarende stigning i perioden på 99,1%. Dvs. at Vordingborg Kommune følger en tendens som også findes på landsplan.

Det er Komponent's erfaring, at denne stigning skal medtænkes som en væsentlig kontekst for arbejdet med kvalitet i specialundervisningstilbud og inklusion i kommunerne.

Anm.: Antal børn og unge med kontakt til psykiatrien er defineret som personer mellem 0 og 17 år pr. 1. januar i året, der i løb et af året har kontakt med psykiatrisk sygehusvæsen opgjort i forhold til 1.000 0-17-årige.

Kilde: Danmarks Statistik og IM's beregninger.

KONTEKST FOR ANALYSEN: KARAKTER

Karaktergennemsnittet afhænger af en lang række faktorer, hvor det kan være relevant at forstå tallene i sammenhæng med bl.a. segregeringsgrad, da dette har en vis betydning herfor. Vordingborg Kommune har oplyst at kvaliteten i det almene skolevæsen udgør en brændende platform og der er et potentiale i at hæve niveauet uagtet den socioøkonomi og lave segregeringsgrad, som er i Vordingborg sammenlignet med landets øvrige kommuner.

Grafen nedenfor viser gennemsnittet ved afgangsprøver i 9. klasse for Vordingborg Kommune og landsgennemsnittet over de sidste fire år. Der har været et lille fald i Vordingborg fra 2017 til 2020, hvor tallene ses stabile på landsplan.

	2017	2018	2019	2020
Vordingborg	6,9	6,4	6,6	6,6
Landsgennemsnit	7,4	7,3	7,4	7,4

Note: Samlet gennemsnit ved afgangsprøver i 9. klasse (bundne prøver)

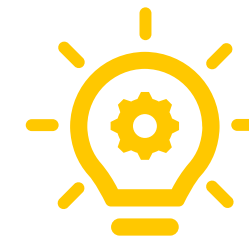
Kilde: uddannelsesstatistik.dk, Børne- og Undervisningsministeriet

2. VISION OG STRATEGI

STRATEGI OG VISION

STRATEGI, VISION, VÆRDIER OG IDENTITET

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at en tydelig og politisk forankret ambition på specialundervisningsområdet er nødvendig for, at både medarbejdere og ledere kan navigere i de komplekse situationer, som opstår når børns behov bliver tiltagende mere komplekse. Når der er formuleret en tydelig og realistisk politisk ambition på området, har skoler og forvaltning et stærkt udgangspunkt for effektiv prioritering og tydelig kommunikation. Det skyldes, at det er nødvendigt med en prioritering af indsatserne og midlerne på området, for at opnå den bedst mulige effekt for børnene. Denne prioritering kræver selvfølgelig en stærk faglig indsigt, men også et tydeligt strategisk ophæng.

Interviewene giver indtryk af, at det beskrevne strategigrundlag i Vordingborg Kommune fylder meget lidt i bevidstheden og i den daglige praksis hos ledere og medarbejdere på området. Det synes således ikke at være det nedskrevne strategiske grundlag, som man på nuværende tidspunkt pejler efter. Der var en tydelig vision i form af en politisk målsætning i 2012 som blev forfulgt, hvor det i dag 9 år efter er mere uklart hvilken retning der pejles efter. Der lader dog stadig til at være en stærk identitet omkring, at næsten alle børn skal kunne være på egen skole tæt på barnets nærmiljø.

Værdien om at beholde børn tæt på egen skole understøttes af den nuværende styringsmodel, som giver økonomisk incitament til at beholde børnene på egen skole, fordi segregering af børn til tilbud uden for egen skole kræver betaling, som går fra skolens egen økonomi. Mange udsagn peger desuden på, at der er en stærk værdi omkring at alle elever skal trives og have en værdig dag.

Der lader til at være en svagere identitet omkring det faglige niveau end fokus på elevernes trivsel og at de rummes i almenundervisningen på egen skole. Dette er dog et udsagn, som ikke alle de interviewede er enige i, da de oplever, at der også er en stærk faglig identitet. Flere af de interviewede påpeger dog, at det er et problem, at skolebørn i Vordingborg Kommune får lavere karakterer ved folkeskolens afgangsprøver end hvad kommunens socioøkonomi tilsiger.

Komponent har fået oplyst, at Udvalget for Børn, Unge og Familier på møde i maj behandler en række mål og pejlemærker for skolevæsenet i Vordingborg Kommune under overskriften *Bæredygtigt Skolevæsen*. Det er Komponentens vurdering, at disse mål og pejlemærker med fordel kan udgøre en del af grundlaget for fremtidig strategi for inklusion og specialundervisning i Vordingborg Kommune.

Komponents anbefalinger

- At visionen for specialundervisning og inklusion revitaliseres, så den giver en fælles forståelse af retning for arbejdet med specialundervisning og inklusion i skolevæsenet. Benyt gerne mål og pejlemærker i "bæredygtig skole" som et visionsmæssigt grundlag, som hele skolevæsenet arbejder efter for at styrke det faglige fokus. Fasthold samtidig den stærke inkluderende kultur, der findes på området i kommunen.
- At der investeres tid, tålmodighed og ledelseskraft i at etablere et fælles billede af, hvordan visionen implementeres i en strategi og omsættes til hverdagspraksis.
- At identiteten styrkes hos de fagprofessionelle om vigtigheden af det faglige niveau i undervisningen og dermed elevernes faglige progression.

STRATEGI OG VISION

ET FÆLLES SKOLEVÆSEN - HELHED OG SAMMENHÆNG I SKOLEVÆSNET

Observationer og vurderinger

Det er Komponent's erfaring, at de stærkeste faglige løft kan præsteres, når der er tilstrækkelig helhed og sammenhæng i skolevæsnets til at ressourcer og kompetencer effektivt kan udnyttes på tværs af hele kommunens skolevæsen.

Komponent observerer i Vordingborg Kommune, at der er flere faktorer, som peger på et meget decentralt skolevæsen, og modsat er der meget lidt, som giver helhed og sammenhæng i skolevæsnets. Nogle af de faktorer som indikere et meget decentralt orienteret skolevæsen i Vordingborg Kommune er:

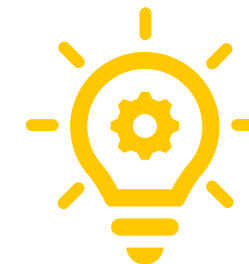
- En skolestruktur med mange små matrikler
- En økonomisk decentral tildelingsmodel, hvor den enkelte skole selv har det fulde økonomiske ansvar for både almen- og specialundervisning. Den enkelte skole tildeles en stor andel af midlerne til elever med behov for særlig støtte eller et specialundervisningstilbud
- Der er afsat relativ få tværgående ressourcer til udviklingen af området. Dvs at de primære udviklingsressourcer er placeret på skolerne.
- Der er over tid udviklet en meget forskellig struktur, kultur og faglig praksis på de forskellige skoler

Komponent's anbefalinger

- At der udvikles en organisering og styring, som giver mere sammenhæng og helhed i skolevæsnets, således at kompetencer og ressourcer i det samlede skolevæsen udnyttes til bedre gavn for alle elever
- At den nuværende tildelingsmodel genbesøges og analyseres med fokus på den betydning modellen har for den faglige udvikling af specialundervisning og inklusion. Komponent anbefaler, at der igangsættes en proces som justerer tildelingsmodellen til bedst muligt at understøtte de politiske visioner for skolevæsnets udvikling.
- At fokus på inklusion af flest mulige elever på egen skole bevares.

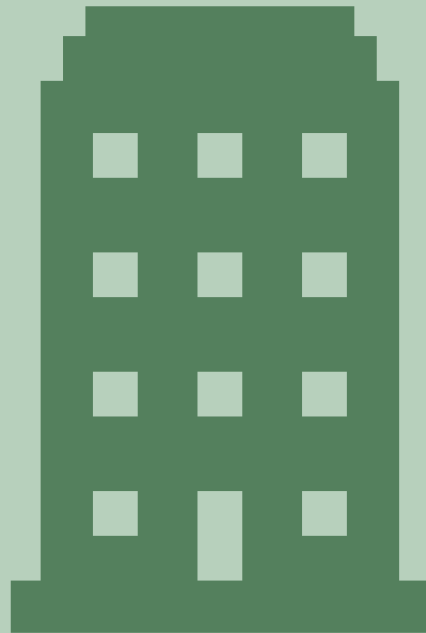
STRATEGI OG VISION

IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

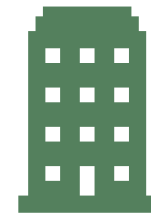

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
Samlet handleplan	<p>Lad den samlede ledergruppe i skolevæsnet (inkl. PPR) være den centrale gruppe for en proces, som skal omsætte en styrket ny vision til praksis og implementere anbefalingerne i denne rapport. Væsentlige trin i processen:</p> <ul style="list-style-type: none">- Udarbejd en konkret og prioriteret handleplan for anbefalingerne i denne rapport. Benyt gerne de øvrige implementerings- og procesforslag i rapporten som hjørnesten i dette arbejde.- Lad skolelederne have drøftelser i skolernes pædagogiske udvalg (eller tilsvarende) omkring hvordan visionen og anbefalingerne i denne rapport kan udmøntes og omsættes til praksis.- På baggrund af disse drøftelser på skolerne kan skolelederne mødes til 2-3 målrettede seminarer/temadage, hvor handleplanen udfoldes og konkretiseres til et niveau, hvor der kan nedsættes arbejdsgrupper, som arbejder med planens forskellige elementer.- Nedsæt arbejdsgrupper med specifikke kommissorier for hvert af handleplanens elementer. Bemand arbejdsgrupperne med ledere og evt. nøglemedarbejdere fra skolerne. Lad forvaltningen være tovholder i alle arbejdsgrupper. Der bør være 2-4 arbejdsgrupper i gang ad gangen – ikke flere, for så mistes fokus.- Lad det fremgå tydeligt af handleplanen, hvornår arbejdsgrupperne skal være færdige med arbejdet og evt. yderligere arbejdsgrupper kan oprettes og igangsættes.
Udarbejdelse af justeret tildelingsmodel	<p>Arbejdet med ny tildelingsmodel kan tilgås i 4 trin:</p> <ul style="list-style-type: none">- Drøftelse med politikere og skoleledere om hvilke overordnede principper en ny tildelingsmodel skal hvile på, således at den bedst muligt understøtter de politiske visioner om øget faglig kvalitet- Drøft de tekniske principper i en ny tildelingsmodel nøje med det udgangspunkt at modellen skal være et enkelt og nyttigt værktøj for styring og ledelse af skolerne og det samlede skolevæsen- Foretag 2-3 scenarieberegninger hvor de økonomiske konsekvenser fremgår for den enkelte skole- Fremlæg en ny tildelingsmodel til politisk vedtagelse

3. ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN PPR'S ROLLE I ALMENUNDERVISNINGEN

Observationer og vurderinger

Det er Komponent's erfaring, at PPR's rolle er vigtig, når det gælder indsatsen for at sikre, at alle børn modtager et tilbud, hvor de er inkluderet både fagligt og socialt, og at dette altid foregår så tæt på almenområdet som overhovedet muligt. Når PPR fungerer som et pædagogisk og psykologisk fyrtårn i samarbejdet med skolerne om dette, så får et skolevæsen meget ud af den specialiserede viden, som findes i PPR.

I Vordingborg Kommune opleves det af flere af de interviewede, at PPR ikke har tid til at være en del af undervisningen i klasser med udfordringer. Nogle skoler oplever, at PPR ikke har tid til at levere særlig meget rådgivning og understøttelse i klassen, og dermed ender PPR ikke med at være en aktiv samarbejdspartner for skolerne. Dette til trods for, at PPR gennem en periode har arbejdet med at styrke den praksisnære indsats.

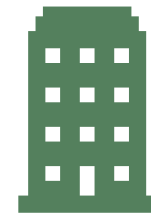
Nogle medarbejdere på skolerne oplever, at for at få rådgivning fra PPR om en konkret elev skal der bestilles en PPV. Dette opleves som en uhensigtsmæssig arbejdsgang, da der ofte er brug for en rådgivning, som ikke peger imod et specialundervisningstilbud, men mod et ændret pædagogisk tilbud i almenklassen.

Omvendt oplever medarbejderne i PPR, at PPR ofte ikke inddrages og ikke spørges tidligt nok i processen ved bekymring for et barn. Det betyder at PPR først inddrages, når der er akut brug for en PPV til en eventuel visitation til specialundervisning.

Komponent har fået oplyst, at der ofte er lang ventetid på en PPV. Det opleves fra nogle skolers side, at de har en længere ventetid på PPV'er end andre skoler. Ventetiden skyldes stigende sagspres hos PPR, til trods for at PPR er opnormeret med ca. 3 årsværk til at styrke PPR's opgavevaretagelse bredt. Ventetiden betyder, at barnets udfordringer ofte når at eskalere, inden der gribes ind. Skolerne oplyser, at de forsøger at støtte op om barnet på anden vis imens, men oplever ofte, at de mulige indsatser ikke er tilstrækkelige.

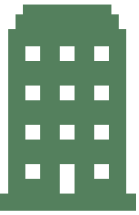
Nogle skoler oplever, at det er svært at omsætte PPV'ens anbefalinger til det daglige arbejde med børnene i skolen. Psykologerne oplever ligeledes, at PPV'en ofte ikke omsættes optimalt. Dette foldes ud i afsnittet om visitation.

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN PPR'S ROLLE I ALMENUNDERVISNINGEN

Komponents anbefalinger

- At der i forbindelse med revitaliseringen af strategien italesættes hvilken rolle PPR har for at styrke inklusionsarbejdet. Der skal således skabes klarhed og gennemsigtighed om PPR's rolle ift. særligt skolerne. PPR's rolle kan med fordel tænkes som 'understøttende stab til almenområdet'. Det betyder, at skolerne og efterspørgslen i almenundervisningen i højere grad er med til at definere, hvilke opgaver PPR primært skal tage sig af og hjælpe skolerne med. Eksempelvis kan det betyde, at PPR praksisnære indsats udvikles yderligere, således at PPR arbejder mindre konsultativt over for den enkelte lærer eller lærerteam og i stedet indgår mere observerende og som en del af i indsatserne i klasserne.
- At PPR på baggrund af drøftelse mellem skoledere og PPR, revurderer hvor lang tid der bør bruges på den første PPV, og hvor omfattende den skal være, samt genbesøger hvor lang tid en evaluerings-PPV skal tage at udarbejde, og hvor omfattende den skal være.
- At det søges at nedbringe ventetiden på PPV'er generelt. Såfremt de allerede igangsatte tiltag ikke viser sig tilstrækkelige, kan det overvejes at nedsætte en taskforce, som arbejder dedikeret med dette i en periode.
- At lederen af PPR deltager i de fleste skoleledermøder med henblik på at sikre en løbende og stærk forståelse og koordinering som et samlet PLF.
- At der etableres en organisering på den enkelte skole, hvor PPR's medarbejdere har et aktivt samarbejde med resourcepersonerne på skolerne efter PLF-principperne (se senere anbefaling om kompetencecenter).

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN ORGANISERING AF SPECIALISEREDE KOMPETENCER PÅ ALMENSKOLERNE

Observationer og vurderinger

Det er Komponentets erfaring, at det ofte opleves vanskeligt eller forvirrende for den enkelte lærer eller pædagog at vide, hvor, hvordan og hvornår man får adgang til personer med specialviden indenfor inklusion og undervisning af børn med særlige behov. Ofte findes ressourcerne på skolen, men er ikke organiseret i en form, så de opleves som værende tilgængelige.

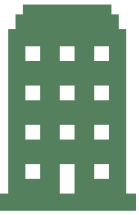
De fleste skoler i Vordingborg Kommune har inklusionsvejledere, AKT-lærere, faglige vejledere og øvrige specialiserede kompetencer. Det er dog meget forskelligt fra skole til skole, hvordan disse ressourcer er organiserede. Det betyder, at det også er forskelligt fra skole til skole, hvordan den enkelte lærer og pædagog oplever, at der er adgang til disse ressourcer. Af vignetundersøgelsen fremgår det, at respondenterne typisk vil benytte interne ressourcer i arbejdet med barnet, som er udfordret, og herved fremstår det tydeligt, at de interne ressourcer og deres kompetencer er afgørende for den lokale håndtering.

Det er Komponentets vurdering, at med en tilgængelig og effektiv organisering af de specialiserede kompetencer på den enkelte skole, kan disse gøre mere gavn og i øget grad opleves som en tilstrækkelig støtte for lærere og pædagoger i klasserne. Det er naturligvis forskelligt fra skole til skole, hvordan den mest effektive organisering er. Dette afhænger blandt andet af skolens størrelse, og hvilke specialiserede kompetencer der er til rådighed.

Der findes en beskrivelse af en organisering af resourcecentre på skolerne i Vordingborg Kommune. Denne beskrivelse anvendes dog kun i meget begrænset omfang.

Komponentets anbefalinger

- At der skabes en organisering af de specialiserede kompetencer på hver skole, som sikrer et mere ensartet højt niveau i forhold til den støtte og rådgivning, som den enkelte pædagog eller lærer har adgang til. Tag gerne udgangspunkt i den eksisterende beskrivelse af resourcecentre, som tidligere er udarbejdet af Vordingborg Kommune (jf. implementeringsforslag).

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN ADGANG TIL SPECIALPÆDAGOGISKE KOMPETENCER I ALMENKLASSER OG PÅ HOLD

Observationer og vurderinger

Det er Komponentets erfaring, at de kompetencer som lærere og pædagoger i specialklasser har er yderst anvendelige i forhold til pædagogikken både i almenklasser og i mellemformer. Når de specialpædagogiske kompetencer fra specialklasser og specialskoler anvendes på almenområdet, kan det være med til at styrke de almene læringsmiljøer, så flere børn kan inkluderes og profitere fagligt af almenundervisningen.

I Vordingborg Kommune giver medarbejdere fra nogle af skolerne udtryk for at have for få specialpædagogiske kompetencer til rådighed på skolen i forhold til, hvad der ville være hensigtsmæssigt i det daglige pædagogiske arbejde. Der er en oplevelse af, at de specialpædagogiske kompetencer på almenkolerne naturligt er blevet mindre i forlængelse af, at det i 2012 blev besluttet at samle de specialpædagogiske kompetencer på Kalvehave, 10. klasse og ungdomsskolen. Det opleves, at det kan gøre det vanskeligt at understøtte tilstrækkeligt i klasser med særlige behov. Her oplever nogle, at det vil være særligt gavnligt at kunne trække på specialiserede ressourcer, som ikke i dag er tilstede på skolerne.

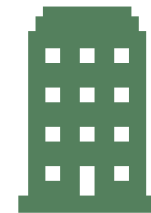
Det er muligt at trække på specialpædagogiske kompetencer i form af praksisvejledere fra Kalvehave. Det lader dog til at denne ordning kun benyttes i begrænset omfang til at styrke den pædagogiske praksis på almenområdet og de lokale specialundervisningshold. Praksisvejledere benyttes af nogle skoler og næsten ikke af andre skoler. Dette skyldes blandt andet, at der skal betales for bistand af et vist omfang.

Det er desuden muligt at modtage konsulentbistand fra forvaltningen. Der er imidlertid kun 1-2 konsulenter, som også har mange andre opgaver end de "udgående".

Komponentens anbefalinger

- At der etableres en organisering som gør, at de specialiserede kompetencer i Kalvehave og øvrige specialundervisningstilbud bredes ud til almenkolerne og kan benyttes fx i form af co-teaching-forløb mv (jf. implementeringsforslag).
- At der afsættes ressourcer til at medarbejdere fra specialundervisningstilbud (fx fra Kalvehave, Ungdomsskolen eller mellemformer/"hold") kan frikøbes i en del af arbejdstiden til at yde specialpædagogisk bistand og rådgivning til almenkolerne uden der kræves betaling.

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN FÆLLES SPROG OG METODE

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at et fælles sprog muliggør, at de professionelle omkring barnet får grundlag for at identificere bekymrende tegn og for at kommunikere effektivt om tegnene. Et veletableret og nuanceret fælles sprog kan også give mulighed for at styrke samarbejdet i professionelle læringsfællesskaber. Endelig giver et fælles sprog også mulighed for at nuancere og analysere bekymringen for et barn, ved at se på hvilke opretholdende faktorer, der er for den begyndende mistvivl, som barnet er i.

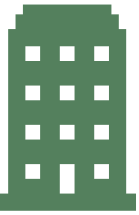
Det opleves ikke blandt de professionelle på skolerne i Vordingborg Kommune, at der er et fælles sprog og metode omkring elever i begyndende udfordringer eller med særlige behov. Dette betyder også, at det er forskelligt fra skole til skole og fra sag til sag, hvad der har været afprøvet før et barn modtager støtte over 9 timer, på hold eller i Kalvehave.

Det systemiske tankesæt fra LP-modellen findes stadig flere steder på skolerne, men benyttes uens.

Det oplyses, at der er for svag en kobling mellem hold og almenklasserne, og at det skyldes tildeles, at ambitionen for holdundervisning ikke altid er tilstrækkelig høj fagligt og sammentænkt med års- og elevplaner. Forståelsen af holdets funktion er mere kompensatorisk end udviklingsorienteret. Det er Komponentens vurdering, at holdundervisning kan styrkes ved at ændre forståelsen af, at det der sker i holdundervisning er tættere på undervisningen i almenklasserne. Konkret bør elevens læringsmål fra elevplanen videreføres fra almenundervisning til holdundervisning og tilbageføres ved indfasning/tilbageføring til almen.

Komponentens anbefalinger

- At fællessprog og fællesværktøjer på tværs af skolevæsenet i Vordingborg Kommune styrkes. Vælg nogle fællesmodeller og -værktøjer, som der kan etableres et fælles sprog ud fra. Vælg gerne nogle af de modeller og værktøjer, som allerede anvendes i kommunen i dag, og som flere har gode erfaringer med ved bekymring for et barn. Fx LP-modellen eller noget lignende.
- At de valgte værktøjer og metoder gøres obligatoriske og altid skal benyttes tidligt i processen ved bekymring for et barn.
- At der besluttet en ledelsesmæssig tålmodighed og vedholdenhed med implementeringen af fælles sprog og værktøjer. Erfaringen siger, at det kræver tid, at få den fælles metode ind som en fasttømret del af arbejdsmåden på alle skoler.
- At der etableres arbejdsgange, som sikrer en rød tråd i samarbejdet mellem almenundervisning og hold med elevens faglige progression for øje.

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN DOKUMENTATION OM DE TIDLIGE INDSATSER - FØR EVT. VISITATION

Observationer og vurderinger

Det er Komponent's erfaring, at en systematiseret og konsekvent tilgang til dokumentation med fokus på mål i indsatsarbejdet skaber et godt fundament for at vælge de rette løsninger samt en mere kvalificeret opfølgingspraksis.

I de læste sager er det svært at genfinde dokumentation, for de indsatser som er gået forud for visitationen til et specialundervisningstilbud. Kalvehave oplyser også, at de kan have svært ved at læse sig frem til, hvad der tidligere er arbejdet med. Det oplyses, at de typisk arbejdes med udvidede elevplaner forud for en visitation. Trods dette er det uklart, om der er fokus på mål og målopfyldelse for indsatserne i almen, og hermed hvad der eventuelt kan have været en god effekt af.

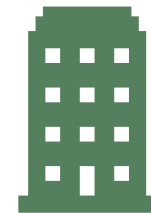
I flere sager er der vedlagt en udvidet elevplan, hvor der opstilles: status, mål og tiltag indenfor forskellige temaer; sociale, personlige, faglige osv. Der ses en del gentagelser og det overordnede indtryk er, at de udvidede elevplaner derfor ofte er for skrifttunge og kan svinge i kvaliteten. Flere udtrykker, at de er i tvivl om hvorvidt de udvidede elevplaner læses, og derved også hvordan de skal bruges, til det redskab de er tiltænkt.

Komponent vurderer, at der skal arbejdes med en styrkelse af dokumentationen i de tidlige indsatser. Dette indbefatter, at skolerne i højere grad forholder sig til de mål, der skal arbejdes med, målopfyldelsen og valget af indsatser og effekten af disse. Der opleves at være en bekymring omkring tiden til en øget dokumentation og således også en bekymring for, at kravet til omfanget skulle stige. Komponent overvejer, at de større krav til øget dokumentation i den tidlige fase kan erstatte kravet om de udvidede elevplaner.

Komponents anbefalinger

- At der med fordel kan etableres en drøftelse på tværs af skolerne af, hvordan der kan skabes et mere ensrettet blik på dokumentationen, som i sin form indeholder: Udfordringer, ressourcer, mål, målopfyldelse og tiltag.
- At der skabes et mere tilgængeligt/brugbart skema, hvoraf der ses en mere ens praksis omkring brugen, samt at der i skemaet laves et dynamisk felt, hvor progressionen beskrives og er lette samt overskuelige at følge.
- At dokumentationen skal systematiseres og foretages løbende med henblik på at erstatte/nedjustere arbejdet med de udvidede elevplaner.

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN BROBYGNING OG FORÆLDRE- OG BØRNEINDDRAGELSE

Observationer og vurderinger

Det er Komponent's erfaring, at samarbejdet med forældre og børneinddragelsen er af afgørende betydning for succes med inklusionsarbejdet for det enkelte barn.

Det fremgår tydeligt ved de afholdte interviews, at inddragelse af forældre og barnet er en kerneværdi i arbejdet.

Komponent har i de udvidede elevplaner set eksempler på, hvordan forældrene skal arbejde med barnet derhjemme i forhold til læsning mm. Det er uklart om alle skoler involverer forældrene, og hvordan inddragelsen har indflydelse på det faglige arbejde, herunder hvordan de klæder forældrene på til den rolle.

De interviewede forældre fortæller, at de i den indledende fase af afklaringen om den konkrete støtte til barnet oplevede, at de skulle være meget opsøgende på løsninger og mulige indsatser.

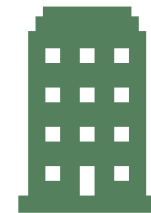
I forhold til inddragelse af barnet har Komponent observeret (i referater af samtaler), at der lægges mange kræfter i at få inddraget og involveret barnet i de tiltag, som skal ske. Desuden tydeliggøres eksempelvis de unges overvejelser. Samtidig er det dog svært at se, hvordan der efterfølgende sker tiltag, som taler ind i de bekymringer og udfordringer, som barnet/den unge beskriver. Herunder er det vanskeligt for Komponent at se, hvordan barnets holdninger bringes i spil, i de indsatser som iværksættes.

Komponent vurderer, at der er en hyppig inddragelse, men ikke en systematik i brugen af inddragelsen, og at forældre og barn herved ikke i høj nok grad gøres til en aktiv del af mål og løsninger.

Komponents anbefalinger

- At der arbejdes på en højere grad af systematik i inddragelsen af forældrene og barnet, herunder at de skemaer som benyttes gør det muligt at tydeliggøre, hvordan inddragelsen bruges i arbejdet, så både forældre og barn er en aktiv del af de mål og løsninger som opsættes.
- At der sker et kompetenceløft, i forhold til hvordan forældre og børn kan bruges aktivt i løsningerne, samt hvordan der aktivt kan arbejdes med forældre- og børnegrupperne når der ses et udfordret barn i klassen. Kompetenceløftet kan med fordel bestå i, hvordan man faciliterer møder med forældre, og hvordan forældrene og skolen sammen bedst muligt kan understøtte og bygge bro imellem det der sker i skolen og i fritiden og familielivet. Kompetenceløftet kan med fordel kobles til anbefalingerne om fælles sprog og metoder.

ARBEJDET MED INKLUSION I ALMEN SNITFLADER

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at snitflader mellem organisatoriske enheder kan være vanskeligt at håndtere i mange kommuner, men når det fungerer godt, kan det være med til at skabe en god kontinuitet og sammenhæng i den støtte barnet får. Det gælder både i snitfladen mellem familieafdelingen og skolerne og imellem dagtilbud og skole.

Skolerne har forskellige snitflader til samarbejdspartnere, som på hver sin måde har betydning for den bedste håndtering af de børn og unge, som er udfordret. Af relevante snitflader kan nævnes: Børn- og familieafdelingen, overgange fra dagtilbud og overgange og brugen af 10. klasse og ungdomsskolen.

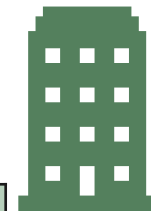
Der beskrives et samarbejde med Børn- og familieafdelingen, som er præget af manglende kendskab og ofte uklare forventninger. Både Børn- og familieafdelingen og skolerne fortæller dog, at samarbejdet den seneste tid er blevet bedre. Der ses tiltag i retningen af, at ledelse fra Børn- og familieafdelingen deltager ved møder sammen med skoleledelsen, samt at ledelsen fra Børn- og familieafdelingen aktivt tager skridt i retningen af et større ledelsesfællesskab til skoleledelsen. Trods et fremskredent samarbejde udtrykker både skolerne og Børn- og familieafdelingen, at de har et ønske om mere systematisk at bruge hinandens kompetencer samt at skabe mere klarhed omkring roller og ansvar ved håndteringen af børn, som er udfordret.

I dialogen med Vordingborg har flere nævnt, at overgangen fra dagtilbud synes ikke at være systematiseret, og skolerne oplever ofte at få børn overleveret, hvor der ikke videregives viden omkring de udfordringer, som barnet har. Komponent har ikke undersøgt overgangen fra dagtilbud til skole og har derfor heller ikke viden fra dagtilbuddene om deres oplevelse eller praksis. Det er således ikke afdækket, om divergensen fx kan skyldes normeringen i dagtilbud, at færre krav kan have dækket over eventuelle udfordringer hos barnet, som således først bliver tydelige når barnet starter i skole.

Komponentens anbefalinger

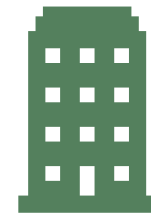
- At samarbejdet med Børn- og familieafdelingen styrkes, så det er tydeligere og mere defineret, hvad samarbejdet kan og skal. Samarbejdet bør bl.a. indeholde:
 - Faste møder mellem skoleledelsen og ledelsen fra Børn- og familieafdelingen.
 - Derudover bør der tænkes i fælles temadage, hvor sagsbehandlere og udvalgte medarbejdere og ledelse fra skolerne deltager, og hvor der sker vidensdeling omkring kompetencer, faglighed og læringsstrategier. Formålet er, at der skal ske en højere grad af samtænkning mellem de to områder i løsningen af de udfordringer et konkret barn har.
 - En højere grad af systematik omkring de børn, hvor der er fælles indsatser.
- At der foretages en analyse, af hvordan dagtilbuddene arbejder med de brede børnefællesskaber, og om deres indsatser forbereder børnene på skolen bedst muligt, og forebygger at børn skal visiteres til specialundervisning. Endvidere bør der være fokus på overgangen mellem dagtilbud og skolerne i højere grad skal koordineres, og der bør ske en større grad af fælles tænkning mellem dagtilbud og skolerne i forhold til inklusionsopgaven.

ARBEJDET I ALMEN IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

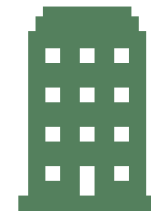
Implementerings- og procesforslag	Hvordan
PPR – mere konsultativ og bedre brug af PPV og evaluering PPV	<ul style="list-style-type: none">• Planlæg en temadag hvor skolerne og PPR drøfter:<ul style="list-style-type: none">• Behovet for konsultativ støtte og formen herfor• Formålet med en PPV – tag udgangspunkt i lovgivning og vejledning til lovgivning.• En bedre brug af PPV'en og evaluering-PPV'en – med fokus på at præcisere og konkretisere anbefalingerne, så de bliver nemmere at omsætte til pædagogik og didaktik for lærer og pædagoger.• Adskil de to typer PPV'er og sæt fokus på evaluering-PPV'en, som et redskab der kan kvalificere arbejdet med barnet i specialundervisningstilbuddet. Overvej om der kan laves to typer evaluering-PPV'er, som adskiller sig i tyngde, og hvor størstedelen af tiden bruges på de børn, som i særlig grad skal løftes i deres specialundervisningstilbud.• Drøft hvordan PPV'en og evaluering-PPV'en overdrages til de fagpersoner, som skal arbejde med den.• Udform en ny arbejdsgang for samarbejdet og udform et skema til PPV som favner de behov som italesættes.• Indlæg opfølgning tre måneder efter ny arbejdsgang og skab et datagrundlag, som kan understøtte forandringerne. Relevant data kunne være:<ul style="list-style-type: none">• Antal bestilte PPV'er de sidste to måneder• Overblik over hvornår i processen de bestilles• Hvor mange PPV'er bestilles med henblik på en visitation til specialundervisning, herunder hvor mange som indgår til brug for indsats i almen.• Overblik over antallet af gange PPR har indgået ved en konsultativ sparring.• Tilrettelæg, der hvor der ikke allerede ses en praksis, at psykologerne har en fast dag om ugen på skolerne. Dagen skal bruges til åben sparring, dialogmøder, test og samtaler med konkrete børn.
MULIGT IMPLEMENTERINGSFORSLAG: PPV – taskforce, så ventetiden nedbringes	<ul style="list-style-type: none">• Skab et overblik over antallet af PPV'er, som mangler at blive lavet, herunder de forskellige opgaver det vil kræve at få dem lavet og/eller færdiggjort. Det kan være nødvendigt, at ledelsen drøfter tyngden i hver PPV forud for at PPV'en laves og dette for at skalere opgaven til et minimum.• Afsæt en uge i psykologernes kalender, hvor de udelukkende skal arbejde med at lave PPV'er. Ugen skal gøres obligatorisk til arbejdet med PPV'er og alle andre møder suspenderes.• Forud for PPV-ugen planlægges de aktiviteter, som skal forelægges for at PPV'en kan skrives. Herunder børnesamtaler, dialogmøder, test mm. Overvej at to af de fem dage i PPV-ugen kan bruges til udgående aktiviteter til brug for PPV'en.• Udmeld i hele organisationen, at psykologerne arbejder med PPV'er den uge og ikke kan forstyrres, samt at de i ugerne frem til udelukkende beskæftiger sig med de aktiviteter, som skal laves for at kunne skrive PPV'en.• Find telefonpasser til psykologernes telefoner, så de ikke forstyrres i den konkrete uge.

ARBEJDET I ALMEN IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
Kompetencecenter på alle skoler	<ul style="list-style-type: none">• Beskriv en fælles organisatorisk holdning til, hvordan kompetencer og ressourcer til inklusion skal organiseres på den enkelte skole i et velbeskrevet kompetencecenter. Gør grundelementerne i denne organisering obligatorisk for alle skoler, men gør den præcise udformning til et lokalt anliggende på den enkelte skole. Sørg for, at forvaltning, skoleledere og nøglemedarbejdere fra skolerne bidrager til beskrivelsen af kompetencecentrenes indhold og organisering.• Sørg for at kompetencecentrene på hver skole er et forum, hvor følgende medarbejdere mødes: AKT-lærere, inklusionslærere og inklusionspædagoger, læsevejledere, faglige vejledere, psykolog og logopæd.• Hav som mål, at kompetencecentrene er et kraftcenter, hvor alle lærere og pædagoger på skolen kan hente støtte, vejledning og support til forebyggende (hele klassen) og foregribende (det enkelte barn) indsatser.• Hav grundige drøftelser af (fx i hver skoles pædagogiske udvalg), hvordan skolen inden for de overordnede rammer sikrer, at kompetencecenteret bliver en aktiv ressource i inklusionsarbejdet og arbejdet med at sikre det højest mulige faglige niveau.• Organiser gerne ovenstående gennem afholdelse af 1-2 temadage, hvor ledere, vejledere og PPR-medarbejdere drøfter den mest hensigtsmæssige organisering.
Udgående team med specialkompetencer	<ul style="list-style-type: none">• Etabler et team af medarbejdere, som er specialiserede i at undervise børn med særlige behov. Etabler teamet ved at frikøbe medarbejdere fra hver af kommunens specialundervisningstilbud i en del af arbejdstiden. Det vil fx være medarbejdere fra Kalvehave.• Sørg for at teamet har højt specialiserede kompetencer indenfor undervisning af børn med ADHD/ADD, ASF, socioemotionelle udfordringer samt svære specifikke og generelle indlæringsvanskeligheder.• Sørg for at teamet har kompetencer og viden til at inspirere til didaktisk fantasi. Skolerne efterspørger inspiration til undervisningsformer, som er effektive og gavnlige i klasser, hvor der er børn der har forskellige behov samt inspiration til, hvordan man ved hjælp af forskellige læringsstile bedst muligt imødekommer elevernes trivsel og læring.• Benyt teamet som en ressource som hver skole kan trække på som støtte til at fastholde elever (i almenskolen), hvor skolens egne kompetencer er utilstrækkelige. Lad medarbejderne i teamet arbejde primært konsultativt, men også ved at indgå i forløb på 1-2 måneder i nogle timer om ugen sammen med en lærer og en elev i kontekst af klassen. Sørg for at der er adgang til kompetenceforløb, som er designet på en måde og med en varighed, så det får en blivende forankring på skolen.• Medarbejderne refererer fortsat til deres nuværende (skole)leder og er selvtilrettelæggende og selvvisiterende. En af medarbejderne kan fx have en koordinerende rolle i teamet.

ARBEJDET I ALMEN IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
Styrk dokumentation om de tidlige indsatser - før evt. visitation	<ul style="list-style-type: none">• Udarbejd et fælles og simpelt handleplansskema (udviklingsplan), som skal indgå, når en indsats iværksættes. Dette kan eksempelvis gøres ved, at der nedsættes en arbejdsgruppe på tværs af skolerne og Kalvehave, som arbejder med udviklingen af skemaet.• Afskaf eventuelt brugen af de udvidede elevplaner og benyt kun de almindelige lovpligtige elevplaner som supplerende til det fælles handleskema.• Skemaet skal indeholde punkter som: primære udfordring (barn/klasse), ressourcer, mål, forandringsbeskrivelse (hvordan skal forandringen se ud) og indsats.• Benyt skemaet ved opfølgninger og til brug for evt. visitation.
Samarbejde og helhedstækning	<p>Samarbejde mellem Børn- og familieafdelingen og skolerne:</p> <ul style="list-style-type: none">• Skab et årshjul af fællesmøder mellem ledelsen fra Børn- og familieafdelingen og skoleledelsen.• Planlæg temaer for fællesmøderne hvor videndeling og samarbejde bringes i spil.• Systematiser samarbejdet lokalt på skolerne, således at distriktsrådgiverne indgår i drøftelserne, når der ses bekymringer for et barn.• Fasthold og understøt de dialogbaserede underretningsmøder, således at skolerne og Børn- og familieafdelingen arbejder sammen og er koordineret i forløbene. <p>Overgange fra dagtilbud:</p> <ul style="list-style-type: none">• Få udarbejdet en analyse der afdækker tilgangen og brugen af indsatser i dagtilbuddene – herunder hvordan de arbejder med større børnefællesskaber• Få skabt systematiske overgange, hvor forældrene giver samtykke til, at skolerne i højere grad for viden om børn, der eventuelt skal have særlig støtte den første tid.

4. VISITATIONEN

VISITATIONEN KVALIFICERING AF BARNETS UDFORDRINGER

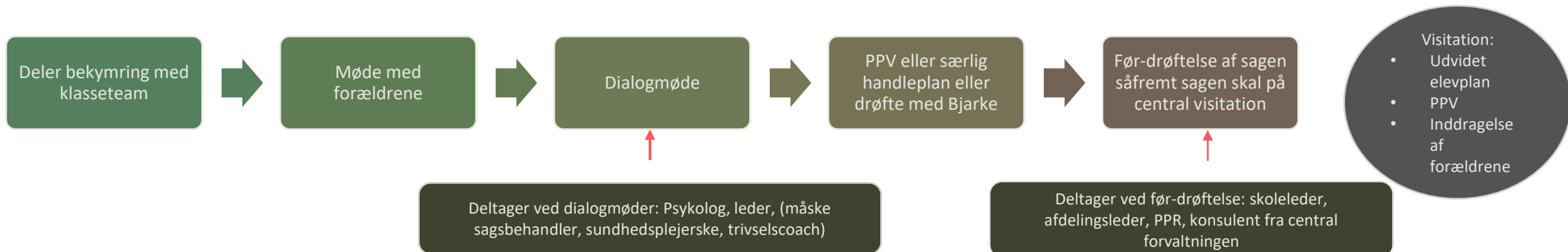
Observationer og vurderinger

Det er Komponent's erfaring, at en grundig kvalificering af de udfordringer, som er omkring barnet er afgørende for, at de rette overvejelser omkring løsninger kan finde sted. Det betyder, at der dels skal være en klar proces for visitationsdialogerne, samt at der i visitationsdialogen er de rette kompetencer til stede, som kan udfolde, nuancere og tolke på beskrivelserne af barnet.

I Vordingborg Kommune beskrives forskellige aktiviteter, som går forud for at barnet visiteres til en indsats – se figuren nedenfor. Som det fremgår af figuren, sker der blandt andet en før-drøftelse af barnet, såfremt sagen skal på centralvisitationen og hensigten er, at kvalificere de oplysninger som ligger til grund for beslutningsgrundlaget. Det er Komponent's vurdering, at denne før-drøftelse er relevant i forhold til vurderingen af det tilstrækkelige grundlag, men at dialogrammen samt de fagkompetencer som indgår ikke i tilstrækkelig grad nuancerer sagen.

I arbejdsgangsbeskrivelsen indgår det, at såfremt der skal ske en visitation til en indsats, kan dette ske ved tre typer af visitationsformer: 1. visitation via anmodning om løbende central visitation, 2. visitation via intern visitation til skolens interne tilbud og 3. andre forhold (de akutte opståede situationer). Det er indtrykket, at der ses mange visitationer via den 3. visitationsform (hvor der ikke er krav om PPV). Det observeres, at flere forløb ikke følger den aftalte praksis, men at der ses mange decentrale visitationer, og at der kan ske visitationer på over ni timer, uden der foreligger en PPV eller gives en afgørelse.

Det er Komponent's vurdering, at der i for høj grad ikke sker en grundig nok kvalificering af barnets konkrete behov i den nuværende visitationsproces på grund af en hyppig anvendelse af den 3. visitationsform, hvor visitationen sker på skolen uden brug af sparring fra andre fageksperter og uden en PPV. Komponent's vurdering er også, at de kvalificerende snakke både før og ved den centrale visitation ikke foregår ved en systematisk og dybdegående konkretisering og sagerne ikke altid er belyst og afdækket med tilstrækkelig viden. Den manglende viden omhandler både, at der udestår beskrivelser fra skolen, men også ved, at der i konkrete tilfælde mangler en PPV eller den konkrete faglige indsigt til at kunne oversætte observationerne af barnet til konkrete pædagogiske handlingsanvisninger.

VISITATIONEN

KVALIFICERING AF BARNETS UDFORDRINGER

Komponents anbefalinger

- At der skal udarbejdes en systematik for, hvordan en visitationssag kan kvalificeres i forhold til forståelse af barnets udfordringer. Denne systematik skal baseres på tre præmisser.
 - 1) At de rette spørgsmål stilles og kan besvares – enten ved undersøgelse eller ved opbygget viden til området. Det kan anbefales, at der laves en spørgeguide til brug for mødet, således at alle relevante spørgsmål afklares.
 - 2) At der i visitationsudvalget er tilstrækkelig faglige kompetencer til stede, som kan nuancere og kontekstafklare i forhold til de konkrete funktionsnedsættelser, som barnet har, samt hvilke redskaber og indsatser som kunne understøtte barnet. Se også afsnit omkring sammensætningen af det centrale visitationsudvalg.
 - 3) Når der foregår visitation af type 2 (intern visitation) til den mellemform, der benævnes hold, anbefaler Komponent, at man i højere grad benytter sig af specifikke målgruppebeskrivelser til de enkelte hold i forhold til, om der er det rette match mellem elevens behov og det konkrete hold, eller om barnet skal have et andet specialundervisningstilbud jf. øvrig anbefaling om målgruppebeskrivelser af mellemformer.
- At der skabes et mere tydeligt og stringent visitationsforløb, hvor skolerne har fokus på de arbejdsgangskrav, der stilles til støtte over ni timer.
- At før-drøftelsen baseres på et princip om, at afsøge om barnets udfordringer er velundersøgt og underbygget i forhold til de indsatser, som er afprøvet, og at drøftelsen således har til hensigt at skabe den bedst kvalificerede snak som oplæg til beslutningsforum ved den centrale visitation.

VISITATIONEN BRUGEN AF PPV'ER

Observationer og vurderinger

PPR laver PPV'er til brug for visitationen, og det italesættes fra skolerne, at det ofte er som et led i at få lagt en sag til visitation, og at den således sjældent bruges som et redskab til at kvalificere indsatsen lokalt på skolen. Derudover er det uklart, om skolerne tilgår formålet for indstilling af PPV'er på en ensartet måde, herunder om de alle arbejder ud fra, at PPV'en skal være med til at understøtte det konkrete beslutningsgrundlag for indsatsen.

PPR i Vordingborg Kommune oplyser, at der ofte benyttes kognitive test i PPV'erne og nogle gange suppleres disse af andre test. Oplevelsen i organisationen er, at PPV'erne er lange, og Komponent observerer, at der ikke i alle visiterede sager er PPV'er, men i flere ligger en kortere evaluerings-PPV. Begrundelsen herfor er den lange ventetid på en PPV, og at barnet i mellemtiden visiteres til støtte på egen skole, før PPV'en er lavet, og at det således ender med at være en evaluerings-PPV, som indgår ved første opfølgning.

Det er Komponent's vurdering, at den manglende PPV kan vanskeliggøre kvalificeringen af det rette match af tilbud til barnet, og at kvalificeringen således kan bestå af hypoteser og synsninger udelukkende med baggrund i skolens observationer. Samtidig er det vurderingen, at de PPV'er som laves indgår i for lille et omfang i kvalificeringen af indsatserne, og at dette kan skyldes en manglende praksis for et samarbejde mellem PPR og skolerne efter en færdiggjort PPV.

Komponents anbefalinger

- At der sker en drøftelse mellem skolerne og PPR omkring:
 - Snittet mellem den konsultative sparring og skridtet hen i mod at lave en indstilling om en PPV
 - Hvordan skolerne tilgår brugen af og indstillingen til PPV'er
 - Hvorledes PPV'en i højere grad kan omsættes i praksis – herunder en kvalificering af rette mængde af test til at underbygge de faglige observationer og hvordan vurderingerne af barnets forudsætninger omsættes til pædagogiske rammer og læringsperspektiver.
 - Den rette tyngde af en PPV således at den deskriptive andel kan nedjusteres.
- Der hvor der ikke allerede er en fast aftale med en psykolog, bør det afsøges, hvorvidt psykologerne kan have en fast dag om ugen på skolerne. Den faste dag skal benyttes til konsultativ sparring samt mulighed for bookning af dialogmøder. Målet er, at skabe et mere fleksibelt og tilgængeligt rum for konsultativ støtte, samt begrænse antallet af bestilte PPV'er. Dette tiltag bør indgå som en del af den samlede drøftelse mellem PPR og skolelederne om anvendelsen af PPR's ressourcer på skoleområdet.

VISITATIONEN

SAMMENSÆTNINGEN VED CENTRALT VISITATIONSUDVALG SAMT DRØFTELSE OM MÅL FOR BARNET

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at det er hensigtsmæssigt, at der kan skabes en øget fælles praksis omkring visitation af børn til specialundervisning, hvor alle skolelederne i en periode indgår i visitationsudvalget. Det giver mulighed for at drøfte børnesyn og vurdering af behov og match til konkrete tilbud. Derudover er det erfaringen, at der skabes de bedste præmisser for rette match, såfremt der ved visitationsdrøftelsen foregår en systematiseret snak omkring de mål, der skal arbejdes efter samt endemålet for indsatsen. Herved præciseres serviceniveauet på tværs af skolevæsenet.

I Vordingborg Kommune er alment skolerne ikke bredt repræsenteret ved det centrale visitationsudvalg. Den fælles viden omkring konkrete tilbud på skolerne opretholdes af få medarbejdere i staben, og der ses løsninger skabt på tværs ved brug af de få medarbejders dybdegående kendskab til organisationen.

På både i før-drøftelsen på den enkelte skole og ved det centrale visitationsudvalg ses ikke en systematik for drøftelserne, hvor der eksempelvis er fokus på de mål, som forventelig kan eller bør sættes i forhold til barnet, samt hvad det i så fald vil kræve af et tilbud.

Komponentens anbefalinger

- At der – i en afgrænset periode - indgår en repræsentation fra det tværgående skolevæsen i form af skolelederen fra hver skole. Således at bredden af viden og kompetencer udbredes mere for kommunens fælles børn, samt at der skabes basis for et mere ens syn på støtte og støttekriterier for børn, som er udfordret.
- I visitationsudvalget bør der være viden og kompetencer til stede om:
 - Konkret viden om barnet
 - Viden omkring hvilken betydning barnets eventuelle diagnoser har for barnets specialpædagogiske behov
 - Kendskab til tilbudsviften
- At det indgår som fast procedure, at mål og effektovervejelser indgår i visitationsarbejdet, når et barn visiteres. For at skabe de bedste betingelser for denne drøftelse bør videnspersoner, som er tæt på barnet involveres i drøftelsen. Det kan fx være ved virtuel deltagelse.
- Drøftelsen om mål for det enkelte barn skal indeholde en præcisering af, hvornår forandringen skal finde sted, og hvordan forandringen konkret skal afspejles i praksis. Denne målbeskrivelse kan udformes af ansøgende skole forud for visitationen og kvalificeres på mødet, så der etableres en fælles kvalificering af sammenhæng mellem trivsel og læring samt en fælles tilgang til de effekter, der ønskes opnået i forhold til barnet. Derudover kan følgende overvejes:
 - At drøftelserne gøres skriftlige, således at den opbyggede viden kan indgå i opstartsmøderne med specialundervisningstilbudet.
 - At der ses en klar forventningsafstemning til det kommende forløb, som viderebringes til forældrene og barnet.
 - At der skabes tydelige arbejds gange ved revisitationsarbejdet forud for visitationsmødet, hvor der ses en aktiv stillingtagen til, hvad det vil kræve at skulle arbejde med barnet i almen.

VISITATIONEN AFGØRELSEN – HVAD AFGØR MATCHET OG HVILKE MÅL SKAL DER ARBEJDES MED?

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at måldrøftelsen, som indgik på forrige slide, med stor fordel omsættes til en skriftlig praksis i afgørelserne. Fordelen ses ved, at når der i afgørelsen er beskrevet mål for barnets progression og indikatorer for målopfyldelse, så skabes en klar forventningsafstemning i forhold til både forældrene og det specialundervisningstilbud, der skal løfte opgaven. Samtidig er en stringent afgørelses- og visitationspraksis også med til at skærpe blikket på de match, som foretages.

Der er afgørelser på samtlige af de sager, som har indgået i sagslæsningen, som Komponent har gennemført. Dette er sager, som indeholder indsatser udover de ni timer. Afgørelserne indeholder beskrivelsen af afgørelsen, det juridiske grundlag samt revisitationskravene. Det fremgår ikke, hvorfor det konkrete tilbud er valgt, samt hvilke mål tilbuddet skal arbejde med. Af samme grund er det vanskeligt at afgøre, om der er foregået det rette match.

Af vignetundersøgelsen fremgik det af besvarelsene, at de adspurgte i en fiktiv sag ville benytte forskellige tilgange/indsatser, som kan svinge mellem støtte over ni timer til klasseunderstøttelse for det samme barn. Flere af de adspurgte peger i vignetundersøgelsen på, at de tænker at kunne løse problemet i eget regi, trods at de i samme undersøgelse tilkendegiver, at de måske ikke har tilstrækkelige kompetencer. Selvom vignetundersøgelsen kun dækker 20-25 besvarelser, er der noget der tyder på, at der er en ret forskellig vurdering af den samme sag. Det er Komponentens vurdering, at hvis skolerne er mere tydelige i mål og målopfyldelsen i både drøftelser og i den skriftlige del i forbindelse med visitationspraksis, er det muligt at opnå større fokus på rette match til barnet, som kan række ud over løsninger i eget regi.

Komponent vurderer, at en udbygget afgørelses- og visitationspraksis, kan kvalificere skolernes matcharbejde, men i vigtigere grad understrege forventningerne til specialundervisningstilbuddet og deres arbejde med barnet. Dette er også et vigtigt redskab ved opfølgningerne, men også til brug for forældrenes tilgang og forståelse.

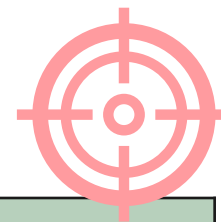
Komponentens anbefalinger

At der oparbejdes en mere systematisk afgørelsespraksis, således at match og behov er tydeligt. Dette både når der visiteres til et specialundervisningstilbud eller støttetimer i almen. Nedenfor er listet forslag til indhold, som kan indgå:

- De oplysninger der ligger til grund for beslutning samt parternes holdning.
- Uddybning af grundlaget – hvad ligger til grund for afgørelsen.
- Begrundelse for valget af det konkrete tilbud og herunder hvordan det matcher barnets behov/udfordring.
- Forventningen til varighed samt revisitationsprocedurerne.

VISITATIONEN

IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

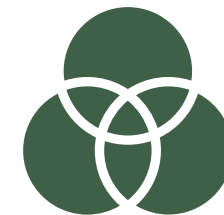

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
<p>Visitationsproces – med fokus på kvalificering af barnets udfordringer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udform en fast spørgeguide til brug for før-drøftelsen, den interne visitation og centralvisitationen. Spørgeguiden kan samtidig benyttes som forberedelse forud for drøftelserne og herved skærpe medarbejderne på, hvilke oplysninger som skal være afsøgte. Relevante spørgsmål er: <ul style="list-style-type: none"> • Hvad kendetegner barnets funktionsevne? • I hvilke situationer er barnet udfordret? • Hvad er afprøvet (ud fra hvilke mål og med hvilken effekt)? • Hvilke oplysninger mangler? – baseret på mulige hypoteser (ved dette felt skal det indgå om oplysninger skal tilvejebringes, før der kan træffes en velfunderet beslutning). • Overvej sammensætningen af fagpersoner og konsulenter i før-drøftelsen og visitationsudvalget. Der skal være de rette kompetencer til stede, som kan udfolde og nuancere vidensgrundlaget. Eksempelvis kan det overvejes, at en repræsentant som har bred viden om eksempelvis ASF indgår, hvor det er relevant.
<p>Udvidet og rette brug af PPV'en som et led i en kvalificering</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I tidligere afsnit "Arbejdet i almen", som forholder sig til PPR og brugen af PPV, beskrives, at der skal planlægges en temadag mellem PPR og skolerne. Denne dag skal sætte fokus på brugen af PPV, herunder hvordan den i højere grad kan indgå i praksis og indsatsarbejdet omkring barnet. • Temadagen skal ligeledes sætte fokus på de tre visitationsprocesser, herunder hvordan den 3., visitationsvej, i fremtiden kan benyttes i mindre grad, da den ofte medfører visitationer, som er mangelfulde i forhold til en kvalificering af barnets udfordringer – herunder manglende PPV.
<p>Styrkelse af det fælles skolevæsen – brugen af den brede tilbudsvifte</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det anbefales, at sammensætningen af det centrale visitationsudvalg inkluderer skolelederne. Tanken bag dette er, at skolelederne i højere grad tænker på tværs af skolerne samt opnår en mere fælles tilgang til de børn, som vurderes at være i målgruppen for støtte over ni timer. Denne anbefaling taler også ind i målgruppeafklaring af mellemformerne, som beskrives i afsnittet omkring tilbudsviften. • Mødekadencen skal afstemmes det ledelsestræk, det vil kræve, og anbefalingen er, at der er central visitation 4-5 gange om året. • For hver sag som drøftes, skal der være deltagelse af medarbejdere fra skolen, som kender barnet. De kan eksempelvis deltage virtuelt. • Lav en fast dagsorden for hver sag som drøftes, som indeholder punkter såsom: Primære udfordringer, effekt af tidligere indsatser, mål der skal arbejdes med herunder målopfyldelse, samt om der er viden som mangler på sagen. • Indfør måldrøftelsen i afgørelserne således at kvalificeringen af rette match underbygges.

5. TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET

TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET GENERELT

Observationer og vurderinger

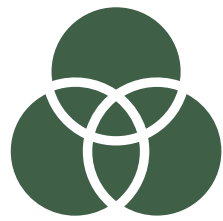
Det er Komponentens erfaring, at det er vigtigt, at de specialundervisningstilbud, mellemformer og andre supplerende undervisningstilbud, som en kommune har, matcher elevernes behov og er i tråd med den strategi, som sikrer virkeliggørelsen af den politiske ambition på området. Det vil sige, at tilbuddenes målgruppe, specialiseringsgrad, normering, økonomi, geografiske placering, tilknytning til almenområdet og ledelsesmæssige organisering skal være udtryk for bevidste valg på baggrund af de aktuelle behov hos elevgruppen og strategien på området.

I Vordingborg Kommune består den specialpædagogiske tilbudsvifte på skoleområdet primært af Kalvehave Specialskole, Ungdomsskolens Heltidsundervisning eller et tilbud om specialundervisningstimer i den mellemform, der benævnes "hold" på egen skole. Specialundervisningen på Kalvehave Specialskole foregår efter lov om specialundervisning, mens tilbuddet på Ungdomsskolen foregår efter ungdomsskoleloven og den tilhørende paragraf i folkeskoleloven (§33.3).

Det oplyses af de interviewede, at fordi Kalvehave er det eneste egentlige specialundervisningstilbud i kommunen, betyder det, at Kalvehave rummer stort set alle børn med specialundervisningsmæssige behov, som ikke kan rummes i almen eller på hold. Det betyder, at Kalvehaves målgruppe dækker over børn med meget forskellige specialpædagogiske behov. Kalvehave er bevidst om, at dette er deres opgave og arbejder hårdt på at løse opgaven og gøre det til en fordel, at børnene er meget forskellige. På den måde har Kalvehave lykkedes med at løse en ganske vanskelig opgave, som de blev stillet i forbindelse med omlægningen af specialundervisningen i Vordingborg Kommune i 2012.

Det er imidlertid Komponentens vurdering, at der anno 2021 er grupper af børn med behov for specialundervisning, som vil profitere yderligere af, hvis der etableres specialpædagogiske tilbud, som er mere målrettet mod deres særlige specialpædagogiske behov end Kalvehave kan på nuværende tidspunkt. Disse specifikke behov kan være (men behøver ikke at være) afspejlet i diagnoser, som børn har. Det kan fx være ASF, ADHD, socio-emotionelle forstyrrelser, generelle indlæringsvanskeligheder mv.

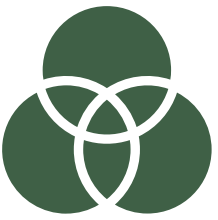
TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET GENERELT

Komponents anbefalinger

- At tilbudsviften gentænkes med en højere grad af differentiering af specialpædagogisk specialisering. Tilbudsviften kan med fordel betragtes som noget, der kan beskrives, så viden om den gælder på tværs af skolevæsnets net, således det er muligt at vidensdele, men også så den kan benyttes som et dynamisk værktøj, hvor indhold og beskrivelse ændrer sig, hvis målgruppens behov ændrer sig.
- At der som en del af at specialiseringen i tilbudsviften oprettes specialklasserækker, som afspejler de specifikke behov hos de børn med de mest specialiserede behov.
- At tilbudsviften beskrives i form af en indsatsstrappe. De konkrete indsatser, herunder hold, beskrives i form af målgrupper og særlige kompetencer.
- Det kan sættes som præmis, at en nytænkt tilbudsvifte kan finansieres indenfor rammerne af det eksisterende budget til specialundervisning.

TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET MELLEMMFORMER/HOLDUNDERVISNINGEN

Observationer og vurderinger

Alle alment skoler i Vordingborg Kommune har en form for holdundervisning. "Hold" er oprettet på skoler, som en form for mellem form mellem alment undervisning og specialundervisning. Flere skoler oplyser, at dette er en direkte konsekvens af, at det siden 2012 ikke længere var tilladt med egentlig specialundervisning på egen skole

På hold går både børn, som er visiteret til specialundervisning (over ni timer) og børn, som blot modtager supplerende undervisning på holdet. Reelt rummer holdundervisningen alle de elever, som har brug for noget ekstra støtte, men ikke vurderes at have så omfattende specialundervisningsmæssige behov, at de skal visiteres til en specialskole (fx Kalvehave). Dvs. at der favnes meget forskellige behov på hold.

Holdundervisningen er organiseret og gennemføres meget forskelligt fra skole til skole. De fleste skoler har en ret overordnet og ukonkret beskrivelse af målgruppe, kvalitet og metode i holdundervisningstilbuddet. Derfor er det også uklart, hvornår en elev har specialundervisningsmæssige behov, som falder indenfor holdundervisningen, og hvornår et barn ville være bedre hjulpet med et andet (mere specialiseret) tilbud.

Det er ret forskelligartede kompetencer, som varetager holdundervisningen fra skole til skole. Der er på de fleste hold mere fokus på elevernes sociale og trivselsmæssige inklusion end den faglige inklusion.

Der er på de fleste hold ikke en tæt kobling mellem holdundervisningen og eleverens årsplaner i almenklassen. Det er Komponent's vurdering, at det faglige niveau i holdundervisningen med fordel kan styrkes.

Det er Komponent's vurdering, at det i høj grad er undervisningen på hold, der gør det muligt, at så mange børn har et tilbud på egen skole. For mange børn, vil dette betyde en vigtig og gavnlig tilknytning til lokalmiljøet.

TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET ”HOLD”

Komponents anbefalinger

- At det gode arbejde på mange hold (en mellemform) bevares, og der etableres vidensdeling omkring denne måde at arbejde på. Herunder særligt hvordan faglig progression sikres for eleverne, som modtager specialundervisning på hold.
- At det gøres obligatorisk at alle mellemformer (herunder de nuværende ”hold”) modtager sparring fra PPR.
- At det overvejes om der skal oprettes nye typer af mellemformer, som går på tværs af skolevæsnet. Fx nest-lignende former.
- At når en elev modtager hele eller dele af sin undervisning på hold, er det væsentligt at den faglige ambition for elevens udvikling så vidt muligt bevares – herunder gerne ved fortsat at arbejde efter målene i årsplanen fra elevens almenklasse.
- At holdundervisning og almenundervisningen skal være koblet tættere sammen end i dag, således at eleverne oplever holdundervisning som en reel mellemform, der viderefører det stærke faglige fokus fra almenklassen. Dette kræver et tæt samarbejde mellem underviser, hold og elevernes stamklasser, og dette kan styrkes gennem brug af vejledning og støtte fra specialiserede kompetencer.
- At der i undervisningen på hold findes ligeså stærke didaktiske kompetencer som i almenundervisningen. Når elever modtager en kombination af holdundervisning og almenundervisning eller kun holdundervisning, skal det sikres, at eleverne undervises i den fulde fagrække, og det skal sikres, at kompetencerne hertil er tilstede.

TILBUDSVIFTEN PÅ SPECIALUNDERVISNINGSSOMRÅDET IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
<p>Tilbudsviften gentænkes med en højere grad af differentiering af specialpædagogisk specialisering</p>	<p>Foretag en grundig afdækning af følgende forhold:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke specialundervisningsmæssige behov har eleverne i hovedgrupper i Vordingborg Kommune? 2. Hvilke målgrupper er I som skolevæsen særligt udfordret af pt? 3. Hvilke pædagogiske rammer har I svært ved at imødekomme? 4. Hvilke justeringer og/eller nye tilbud eller en anderledes organisering af tilbuddene giver ovenstående anledning til? 5. Hvilken normering skal de enkelte tilbud have? 6. Hvordan udnyttes de bygningsmæssige rammer bedst? 7. Hvilken kompetenceudvikling kalder det på? 8. Politisk beslutning og kommunikation <p>Tag gerne udgangspunkt i drøftelserne fra udviklingsworkshoppen, som særligt adresserede pkt. 2.</p>
<p>Udvikling af det faglige fokus i holdundervisning</p>	<p>Udvikl en arbejdsgangsbeskrivelse som optimerer samarbejdet mellem hold og almenklasserne. Dette kræver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tæt samarbejde mellem lærer og pædagoger som er i almenklasserne og hold - Indsatsen skal være beskrevet med mål i handleplanerne/udviklingskemaerne <p>For at styrke det faglige fokus i mellemformer/holdundervisningen er det nødvendigt at skoleledelsen spiller en aktiv rolle i at fremme denne didaktiske tænkning. Her kan med fordel benyttes redskabet <i>Den Didaktiske Samtale</i>, som er udviklet i et samarbejde mellem KL og Skolelederforeningen. Redskabet kan findes på: https://vpt.dk/projekt/skoleledelse-og-didaktiske-samtaler</p>
<p>Revitaliser forståelse af hold - Find gerne et nyt navn til "hold"</p>	<p>Udarbejd målgruppebeskrivelser for de enkelte hold. Forslag til hvad beskrivelserne af hold kan indeholde er fx, målgruppe, den pædagogiske tilgang. Disse må gerne være bredere end for de mere specialiserede tilbud.</p>

6. ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD

ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD

UDVIKLINGSPLANEN SOM REDSKAB – MÅL

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring at der skal være en klar stringens mellem de mål som beskrives fra visitationen, til de mål der indgår i handleplanen/udviklingsplanen. Derudover skal det fremgå tydeligt, hvordan tilbuddet vil arbejde med målene, herunder hvilke aktiviteter eller metoder som benyttes.

Det fremgår ikke klart af udviklingsplanerne fra eksempelvis Kalvehave, hvilke mål der skal arbejdes med, samt hvad det langsigtede mål er for den enkelte elev. Den manglende målbeskrivelse er ligeledes svær at genfinde for elever, der modtager holdundervisning på alment skolerne. Derudover ses det ikke beskrevet, hvad indikatorerne på målopfyldelsen er, herunder hvilket forandringspotentiale der forventes at kunne opnås ved at arbejde med barnet i det konkrete tilbud, hvilket vanskeliggør en senere evaluering af indsatsen.

Forældrene inddrages løbende i evalueringen, men der ses ikke praksis for, at forældrene involveres i konkrete mål, som forældrene kan arbejde med i hjemmet. Der henvises til tidligere slide omkring brobygning og forældreinddragelse.

Det er Komponentens vurdering, at handleplanerne i deres nuværende form ikke understøtter en progressionsdrøftelse, samt et tydeligt effektsigte. Derudover vurderer Komponent, at der er et potentiale i at få forældrene mere i spil, så det er mere helhedsorienterede indsatser, hvor forældrene kan bistå i arbejdet.

Komponents anbefalinger

- At der udvikles et skema for handleplaner/udviklingsplaner, hvor det fremstår tydeligt, hvilke langsigtede mål der arbejdes efter og hvilke delmål det vil kræve. Der skal indgå et felt, hvor målopfyldelsen indgår og denne bør være kvalificeret fra visitationen. Skemaet skal indeholde et dynamisk felt, hvor progressionen for barnet indgår, så det ved evalueringen er tydeligt, om der ses fremgang.
- At der skabes en systematik i forældreinddragelse og der opbygges en praksis i, at forældrene gøres medansvarlige for de mål som opstilles, så forældrene i højere grad kan arbejde sammen med skolen. Det kan overvejes om skemaerne underbygger en tilstrækkelig brobyggende praksis, eller om der skal tilføjes punkter. Dette beskrives også i afsnittet omkring brobygning og forældreinddragelse.

ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD EVALUERINGSMØDERNE, REVISITATION OG PPR'S ROLLE

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at en systematisk opfølgning på indsatser og herved de mål, som sættes som præmis for arbejdet med barnet er afgørende for, at der opretholdes et fokus på progression og udvikling. Derudover er det erfaringen, at ønsket om at arbejde barnet ned af indsatstrappen kun finder sted, såfremt forældre og afgivende skole er deltagende omkring denne mission.

I Vordingborg Kommune laves der hvert år en evaluering af alle børn, der er visiteret til et specialundervisningstilbud og det er en fast praksis, at afgivende skoleleder og PPR psykologen deltager. De forældre Komponent har haft dialog med udtrykker at denne evaluering opleves som en minieksamen og skolelederne oplever at bruge meget tid på det, som ikke skaber yderligere værdi. Det er Komponentens vurdering, at den årlige evaluering er vigtig i forhold til at sikre, at der arbejdes med progression og tilbageslutning, det er dog også Komponentens vurdering, at dette formål ikke i tilstrækkelig grad understøttes ved den mødeform som Vordingborg har i dag.

Evalueringsmøderne danner ligeledes baggrund for den evaluerings PPV som PPR skal udforme hvert år. Komponent vurderer at det er vanskeligt at se en sammenhæng mellem evaluerings PPV'en og barnets udviklingsplan. Eksempelvis ses der ikke overvejelser i evaluerings PPV'en om hvordan konkrete udfordringer hos det enkelte barn kan justeres, så der i højere grad opnås en højere læring og trivsel. En observation er, at Kalvehave og PPR ikke har en ensartet tilgang i forhold til vægtningen imellem trivsel og læring, og der ikke opnås en fælles tilgang. Komponent vurderer, at evaluerings PPV'en ikke i sin nuværende form understøtter udviklingen for det enkelte barn, men primært har fokus på at vurdere om barnet fortsat er i målgruppen for indsatsen.

Komponents anbefalinger

- I afsnittet: "arbejdet med barnet i almen" præsenteres en proces, hvor skolerne og PPR har en temadag sammen, hvor der sættes fokus på PPV og evaluerings PPV. Pointen er, at der skabes en bedre sammenhæng mellem PPV'en og det arbejde som skal foretages i praksis omkring barnet.
- At de specialiserede tilbud i højere grad præciserer de konkrete udfordringer, som der savnes sparring omkring. Dette kunne eksempelvis ske ved, at der før evalueringerne foretages en skalering af børnene, således at de børn, hvor der i højere grad skal bruges sparring afsættes ekstra tid til mødet samt evaluerings PPV, hvilket også skaber et fundament for bedre prioritering for PPR.
- At skolerne genbesøger formålet med, at der hvert år laves en evaluering hvor de deltager, således at de er opmærksomme på det ansvar, der er hos dem i fortsat at have fokus på at arbejde barnet ned af indsatstrappen. Det er vigtigt ved denne deltagelse, at skolelederne sætter fokus på mål og målopfølgelse og herved understøtter, at der er fokus på progression og eventuel tilbageslutning.
- At der etableres en arbejdsgang, der sikre at forældrene er mere forberedte på mødets formål, således det bedste udbytte opnås. Det vil fx være hensigtsmæssigt, at der ved en ny visitation beskrives en mulig varighed, så forældrene har bedre klarhed omkring forventningerne til forløbet.
- At der skabes en proces for et mere udviklende samarbejde mellem Kalvehave og PPR. Samarbejdet mellem Kalvehave og PPR understøttes og udbygges, så det hviler på konstruktive og opbyggende dialoger og samskabelse, hvor der arbejdes efter en fælles tilgang i forhold til læring og trivsel. Dette bør ses som en del af den proces, som skal være i den større specialisering af målgrupper som anbefales for Kalvehave (hvilket beskrives i forrige afsnit).

ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD UNGE – DET LANGE LYS OG FREMTIDSSIGTET

Observationer og vurderinger

Det er Komponentens erfaring, at det er en fordel at tænke langsigtet på de unges vegne. Komponent har erfaring med, at indsatserne omkring de unge ofte er mest virkningsfulde, hvis der er fokus på et længere perspektiv og hvis den unge og familien tager ejerskab til processen. Ligeledes er det erfaringen, at det er virkningsfuldt, hvis fagpersonerne omkring de unge er ambitiøse på de unges vegne.

Det fremgår i flere af de læste sager, at der skal arbejdes med den unges uddannelsesparathed. Det fremgår dog ikke klart, hvordan der præcis skal arbejdes med det, samt hvilke mål der skal opstilles for at den unge gøres mere parat. Komponent vurderer at der er et potentiale for en større systematik omkring arbejdet med at gøre de unge mere uddannelsesparate eller gøre dem mere parate til en erhvervsfaglig uddannelse.

Både alment skolerne og Kalvehave giver udtryk for, at alle de unge som vurderes at være parate kommer til afgangseksamen – helt eller delvis. Det er Komponentens erfaring at det er vigtigt med nogle fælles indikatorer for, hvad det vil sige at være parat, og arbejder målrettet med den faglige understøttelse forud for afgangseksamen samt overgangen som finder sted efter folkeskolen.

Kalvehave og alment skolerne udtrykker at de generelt er udfordret at børn, som har skolevægring og i vignetundersøgelsen blev fraværsproblemstillingen også adresseret, som den udfordring som samtlige af dem der svarede havde sværest ved at imødegå. Længere tids skolefravær/skolevægring ses som den største risikofaktor for, at børn på længere sigt har svært ved at opnå stabil fodfæste på arbejdsmarkedet og herved den største risiko for at barnet på sigt får et godt voksenliv. Komponent vurderer, at der bør ske et målrettet kompetenceudviklingsarbejde omkring denne udfordring på tværs af det fælles skolevæsen. Et udviklingsarbejde som både omhandler klare arbejds gange, effektive indsatser samt kompetenceudvikling i at forstå udfordringen mere nuanceret. Udviklingsarbejdet bør foregå i et tæt samarbejde med familieafdelingen, da det ofte vedrører en bredere familieproblemstilling og der kan være brug for at kigge på de forskellige sanktionsmuligheder, der er i form af forældre pålæg og unge pålæg.

Komponentens anbefalinger

- At der sker en tværgående drøftelse af ungearbejdet, herunder tilgang, synet på og overblik over de muligheder, som den unge kan arbejde i retningen af efter endt skolegang.
- At der sker en afdækning af, hvilke unge som ikke føres til eksamen og grundene hertil, så flere elever i fremtiden får mulighed for at opnå en hel eller delvis afgangseksamen.
- At der på tværs af skolerne udarbejdes fælles procedurer og vidensdeling for arbejdet med skolefravær og at der i disse procedurer indføres samarbejdsaftaler med familieafdelingen. Disse skal laves i et samarbejde mellem skolerne og familieafdelingen.
- At der i samarbejdet mellem skolerne og familieafdelingen afdækkes hvilke indsatser, der er til stede for det samlede skolevæsen, som kan inddrages hurtigt for at barnet bringes hurtigt tilbage i skole.

ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD SÆRLIG VIDEN OG KOMPENECER

Observationer og vurderinger

I vignetundersøgelsen afdækkes respondentens oplevelse af kompetencer indenfor specifikke målgrupper: Autisme, socioemotionelle udfordringer, angst og ADHD. I svarene indgår, at der lokalt på skolerne opleves forskellige niveauer for viden samt, at der mellem skolerne ses forskellig skalering af kompetenceniveauet. I drøftelserne med skolerne udtrykker de, at de største kompetencebehov består i, hvorledes viden om konkrete målgrupper omsættes til gode pædagogiske rammer. Komponent vurderer, at der skal være et særligt fokus på denne del af kompetenceudviklingen i hele skolevæsenet.

Både Kalvehave og alment skolerne har forskellige samarbejdsrelationer, som bistår til et tværfagligt løft i indsatserne omkring børnene hvor eksempelvis Børnetræningsteamet har en vigtig rolle. Fælles for samarbejdet kan nævnes, at der ikke er en systematik eller klar arbejdsgang og at skolerne har forskellige tilgange. Den manglende systematik og manglende klare anvendelse er særlig tydelig hos Kalvehave. I sager hvor der er bekymringer for motorikken, fremgår det ikke klart, hvordan der arbejdes med at styrke motorikken fx igennem samarbejde med Børnetræningsteamet. Dette kan have betydning for læringen og Komponent vurderer at Børnetræningsteamet kan benyttes i større omfang og med større effekt i Kalvehave, end det sker i dag.

Komponent observerer, at Vordingborg Kommune har en del anbragte børn fra andre kommuner og at en stor del af disse er i Kalvehave. Der gives udtryk for at arbejdet med de anbragte børn er kompleks grundet de mange samarbejdsflader, som er omkring barnet i form af flere parter bl. a. plejefamilie, bio-familie, tilsyn, sagsbehandler fra anbringende kommuner samt stedlig PPR. De oplever ofte at manglende viden om den samlede plan for barnet, har betydning for de handlemuligheder Kalvehave har.

Komponents anbefalinger

- At der sker kompetenceudvikling på tværs af skolerne indenfor specifikke målgrupper og der især er fokus på hvordan viden kan omsættes til pædagogik og didaktik i elevens omgivelser.
- At samarbejdet styrkes mellem Børnetræningsteamet og Kalvehave, så deres viden løbende indgår i arbejdet med børnene. Med fordel kan der arbejdes mere systematisk, så deres rolle er kendt og de deltager kontinuerligt på relevante møder.
- At Børnetræningsteamets indsatser indgår som et aktivt element i udviklingsplanen – herunder at deres indsats tydeliggøres ved at lave et obligatorisk felt i det skema, som skal udvikles.
- At der beskrives klare arbejdsange for, hvordan specialundervisningstilbuddet og mellemformer kan samarbejde med de nævnte parter og i særlig grad omkring de anbragte børn. Der henvises: <https://socialstyrelsen.dk/nyheder/2020/styrk-laeringsmiljoet-for-anbragte-born-og-unge>

ARBEJDET MED BARNET I DET SPECIALISEREDE TILBUD

IMPLEMENTERINGS- OG PROCESFORSLAG

Implementerings- og procesforslag	Hvordan
<p>Klare mål og progressionssigte i udviklingsarbejdet med barnet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sigte på voksenliv og overgange• Helhedsorienteret arbejde sammen med forældrene• Klart formål med evalueringerne	<ul style="list-style-type: none">• Nedsæt en arbejdsgruppe på tværs af skolerne og Kalvehave, som skal arbejde med at udvikle et skema til brug for specialundervisningstilbuddet som et barn visiteres til. Det kan med fordel sammentænkes med anbefaling om handleplansskema/udviklingskema under afsnittet "arbejdet i almen".• Skab en god praksis ved evalueringsmøderne, hvor skemaet indgår som det dynamiske redskab, hvor progressionen og progressionssigtet bliver det primære fokus.• Skab en fast dagsorden for evalueringsmøderne, hvor eksempelvis disse punkter indgår: status, målopfyldelse, hvad skal der til for at flytte barnet det næste skridt i udviklingsplanen, forældrenes opgaver og samarbejde med skolen, er der behov for øget eller ny viden, varighed af indsatsen, mulighed for tilbageslutning og for de unge (særlige mål for uddannelsesparathed og overgang til ungelivet efter folkeskolen).• Afdæk hvilke unge som ikke har fået en hel eller delvis afgangseksamen og årsagerne for dette og overvej i fællesskab med skolerne, hvilken praksis der skal være omkring eksamen og det erhvervsrettede sigte. Involver ungdomsskolen og 10. klasse.• Genbesøg og tydeliggør formålet med, at skolelederne skal deltage ved evalueringsmøderne.
<p>Mere viden om at omsætte viden omkring specifikke målgrupper til praksis</p>	<ul style="list-style-type: none">• Der henvises til afsnit i "arbejdet i almen", hvor det indgår, at der skal være adgang til kompetencecenter på alle skoler.• Ved generel kompetenceudvikling skal der være et særligt fokus på praksisomsætning af viden om specifikke målgrupper, således at kompetenceløftet giver flere redskaber til at tilgå de pædagogiske rammer.• Involver VISO i de særlige komplekse sager.• Fokus på arbejdsgange og læringsmiljøet for eksempelvis ved anbragte børn.
<p>Fokuseret og ensrettet indsats omkring skolefravær</p>	<ul style="list-style-type: none">• Nedsæt en arbejdsgruppe på tværs af skolerne og familieafdelingen, som kan afsøge og beskrive konkrete arbejdsgange og metoder.• Afsøg effektive indsatser som virker i forhold til at få barnet tilbage i skole. Der kan eksempelvis henvises til flere indsatser omkring forældregrupperne, børnegrupperne og afhentningsordninger mm.